

2017-06-16

D.nr: KS 2017/0204 (1)

14/2017

Motion angående förändrad skolpeng

2017-06-12

Bakgrund

Kommunerna ska fördela resurser till alla förskolor och skolor i kommunen. Fördelningen kan ske på många olika sätt och ta hänsyn till många olika faktorer, men den ska utgå från barnens olika förutsättningar och behov. Det har tydliggjorts i skollagstiftningen att en utjämnande resursfördelning ska ske i alla skolformer för att alla barn har rätt till en bra start på sitt lärande i förskolan.

Enligt Skolinspektionen "är det svårt att säkerställa likvärdigheten mellan skolorna då största delen av skolpengen fördelas lika för varje elev".¹ Skolinspektionen har bl. a. gjort en kartläggning (hösten 2015) som tittat på hur pengar fördelas mellan förskolor. Kartläggningen visar att det är få kommuner som tar hänsyn till socioekonomiska faktorer när de fördelar pengar till förskolan. Kartläggningen² visar också att av dessa kommuner är det få som har en klar bild av hur de vill att pengarna ska användas för att höja kvaliteten i verksamheten. Det är också få kommuner som följer upp hur pengarna har använts och som analyserar om de har gett önskad effekt bl. a på grund av att man inte har mätbara mål i förskolan.

Samma problem som förskolan har kan föras över till grundskolan. Grundproblemet med dagens resursfördelningsmodell för skolan är att varje elev har med sig en individuell skolpeng. Finansieringen bör istället, anser Lärarförbundet, vara mer socioekonomiskt fördelad än vad den är idag, både inom och mellan kommuner.

- Det nuvarande systemet är en riktigt dålig och dyr affär för samhället. Resurser som skulle kunna användas för att vända kunskapsresultaten, anställa fler lärare och fler specialpedagoger hamnar inte där de gör nytta, säger Johanna Jaara Åstrand, Lärarförbundets ordförande.

Nuvarande resursfördelningssystem i Österåker kommun

Denna problematik är även tydlig i Österåker kommun. Dagens skolpeng i Österåker kommun innehåller en rad tilläggsresurser, varav en del är sökbara, en del är tillägg av schablonkaraktär och en del satsningar har varit av mer engångskaraktär. Idag fördelas skolpengen lika för varje elev, vilket inte säkerställer att alla barn och ungdomar har rätt till en likvärdig skola, där undervisningen anpassas till den enskilde elevens behov. Detta resursfördelningssystem uppfyller tyvärr inte skolans mål.

Lagen om lika villkor

Kommunernas resursfördelning till skolan är ett medel för att nå målet att alla elever ska få tillgång till en likvärdig utbildning av god kvalitet. Det betyder att resursfördelningen ska vara anpassad till elevers olika behov och förutsättningar.

¹ skolinspektionen.se

² <https://www.skolinspektionen.se/sv/Om-oss/Press/Pressmeddelanden/manga-kommuner-tar-inte-hansyn-till-socioekonomiska-faktorer-nar-de-fordelar-pengar-till-forskolan/>

Ex. Stockholm stad har en resursfördelningsmodell som utgår från skolors olika socioekonomiska förutsättningar. Socioekonomiska bakgrundsfaktorer har stor betydelse i många av de skolor i Stockholm som domineras av elever med utländsk bakgrund vars föräldrar genomgående är lågutbildade³. I deras nuvarande modell har de individrelaterade faktorerna kompletterats med grupprelaterade faktorer som handlar om skolmiljö och boendemiljö. Följande variabler används i Stockholms stads resursfördelningsmodell: invandringsår, vårdnadshavarnas utbildningsnivå, om eleven bor i en familj där man har ekonomiskt bistånd, om eleven bor med båda, en eller ingen av sina vårdnadshavare, boendemiljö och skolmiljö.

Sedan 1 juli 2014 (Skollagen 2 kap.⁴) måste såväl kommuner som rektorer göra socioekonomiska ställningstaganden i resursfördelningen av skolpengen, dvs alla kommuner måste numera ha system för att fördela resurserna i enlighet med principer som motsvarar de som Stockholm använder.

Skolpartiet föreslår

Skolpartiet föreslår därför att Österåker kommun tillsätter en utredning så snart som möjligt för att se över dagens skolpeng (resursfördelningssystem) och möjligheten att hitta en modell som istället fördelar resurser till skolorna baserat på elevernas socioekonomiska bakgrund. En modell som utgår från elevens behov och förutsättningar.

Österåker kommun bör tillsätta en arbetsgrupp/utredning som ska:

1. Se över befintlig modell och fördelning av ekonomiska resurser i förhållande till måluppfyllelse.
2. Ta fram en ny ändamålsenlig resursfördelningsmodell där syftet är att de ekonomiska resurserna utnyttjas så effektivt som möjligt. Effektivitet betyder i detta sammanhang att det ekonomiska fördelningssystemet på bästa möjliga sätt ska underlätta en god måluppfyllelse i alla kommunens skolor.
3. Se över kommunala och fristående skolors behov.
4. Skapa en modell för hur kommunen följer upp hur resurserna har fördelats och används inom varje skola samt analyserar hur fördelningen påverkar måluppfyllelsen så att resursfördelningen kontinuerligt kan anpassas till de behov som finns.

Källor:

<https://www.lararforbundet.se/artiklar/vinstbegransning-racker-inte-for-en-likvardig-skola>

<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitetsgranskningar/2014/segregation/kvalgr-segregation-slutrapport.pdf>

³ "Vad påverkar resultaten i svensk grundskola?" (2009)

⁴ Kommuners resursfördelning

8 a § Kommuner ska fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Lag (2014:458).

https://www.skolverket.se/om-skolverket/publikationer/visa-enskild-publikation?_xurl=http%3A%2F%2Fwww5.skolverket.se%2Fwtpub%2Fws%2Fskolbok%2Fwpubext%2Ftrycksak%2FRecord%3Fk%3D3061

<http://webbutik.skl.se/bilder/artiklar/pdf/7585-115-0.pdf>

<http://www.taby.se/Global/Barn%20och%20grundskola/Elevstöd/tillaggsbelopp-for-sarskilt-stod-till-barn-och-elever-prop.-201516134.pdf>

<https://www.skolinspektionen.se/globalassets/publikationssok/granskningsrapporter/kvalitetsgranskningar/2016/resursfordelning/socioekonomisk-resursfordelning-till-forskolan.pdf>

Marie Wengse

Mia Dernell

Sven Pierre

Skolpartiet i Österåker